

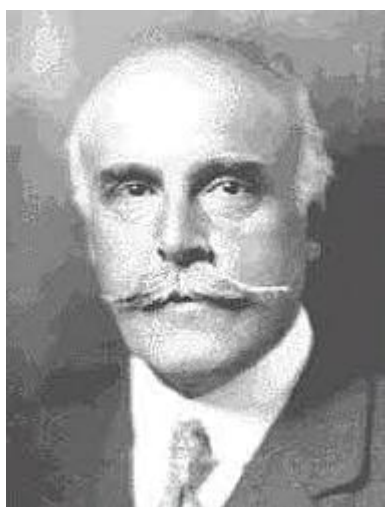

Američtí průkopníci a počátky hnutí ochrany přírody byli v Americe neodmyslitelně spjatí s podporou vědeckého rasismu, eugeniky a odporu proti imigraci

Autor: Alex Graham

Počátky hnutí za ochranu přírody byly v Americe neodmyslitelně spjaty s podporou vědeckého rasismu, eugeniky a snahami o omezení imigrace. Ochrana prostředí i eugenika tehdy byly nedílnou součástí myšlení progresivního proudu. V tomto článku bych rád stručně představil pětici předních ochránců přírody, kteří zároveň vyznávali **rasový realismus** a eugeniku. Většině čtenářů se nejspíš okamžitě vybaví jméno Theodora Roosevelta, zdaleka ale nebyl jediným – v tomto krátkém představení bych rád za všechny zmínil alespoň jména Madisona Granta, Henryho Fairfielda Osborna, Charlese M. Goetheho, Josepha Le Conteho a Davida Starra Jordana.

Madison Grant

Madison Grant (19. listopadu 1865 – 30.

*Autor díla **The Passing of the Great Race** (Zánik velkolepé rasy) a zastávce omezení imigrace **Madison Grant** patřil také k nejvýraznějším představitelům rodícího se hnutí na ochranu přírody a prostředí. Zasloužil se o vznik národních parků **Denali**, **Everglades** a **Glacier**, stál také u založení Newyorské zoologické společnosti (**New York Zoological Society**), zoologické zahrady v Bronxu (**Bronx Zoo**), Ligy na záchranu sekvojí (**Save the Redwoods League**) a Spolku pro bizona amerického (**American Bison Society**).*

*Byl také autorem bohaté literatury na zoologická témata, mj. **The Caribou** (Karibu), **The Origin and Relationship of the Large Mammals of North America** (O původu a vztahu velkých severoamerických savců), **Saving the Redwoods** (Zachraňme sekvoje), **The Rocky Mountain Goat** (Kamzík bělák) nebo **Early History of Glacier National Park, Montana** (Raná historie*

května 1937)

národního parku Glacier v Montaně).

Autor Grantova nekrologu v *New York Times* napsal, že „jeho vášnivý zájem o ochranu sekvojí, bizonů, aljašských karibu, orla bělohlavého... smělého ducha americké kolonizace... i čistoty ‚nordické‘ větve lidstva v této zemi všechny vycházely z téhož vnitřního impulzu: chránit všechno drahocenné.“ 1]

Henry Fairfield Osborn

Henry Fairfield Osborn
st. (8. srpna 1857 – 6.
listopadu 1935)

Henry Fairfield Osborn byl paleontolog, geolog a ochránce přírody. Jako ředitel Amerického přírodovědného muzea (*American Museum of Natural History*) se zasazoval o zřizování diorám, nástěnných maleb a expozic s kostrami dinosaurů, které muzeu daly jeho současnou podobu. Nashromáždil pozoruhodnou sbírku fosilií obratlovců a pomáhal zorganizovat početné expedice. Sám vedl paleontologické výpravy na americký Jihozápad a podílel se na pojmenování řady dinosaurů, včetně *Tyrannosaurus Rex* a *Velociraptor*.

Osborn byl společně s Grantem a Johnem C. Merriamem spoluzakladatelem Ligy na záchranu sekvojí, a také *Boone and Crockett Club*, nejstarší americké organizace na ochranu divočiny.

Osborn vedl Druhý mezinárodní eugenický sjezd, který se uskutečnil v roce 1921 právě v prostorách Amerického přírodovědného muzea. Spolu s Grantem lobboval za přijetí dočasněho imigračního zákona z roku 1921 i plnohodnotného imigračního zákona o tři roky později. Kromě toho napsal předmluvu ke Grantovu dílu *The Passing of the Great Race*.

Charles Matthias Goethe

*Charles Matthias
Goethe (28. března
1875 – 10. července
1966)*

Charles M. Goethe byl ochránce přírody, filantrop a zastánce eugeniky. Nejvíce proslul zřízením výkladového programu správy národních parků, v jehož rámci strážci parků ukazují návštěvníkům parky a přitom jim přednášejí o přírodovědě i biologii. Za to mu byl propůjčen čestný titul „Čestný nejvyšší ochránce přírody“ (Honorary Chief Naturalist).

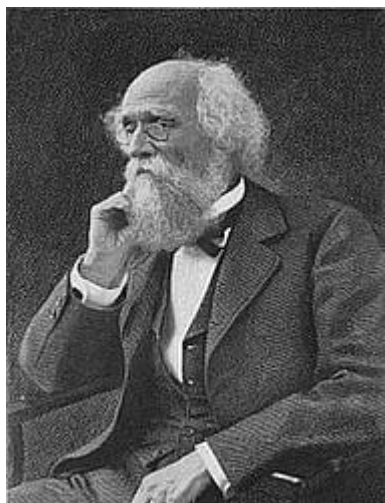
Aktivně se účastnil fungování řady skupin na ochranu divočiny a prostřední, včetně **Sierra Club**, **Audubon Society**, **American Bison Society** a **Wilderness Society**. Stejně jako Grant se zasazoval o ochranu sekvojí a pomohl pro floridské močály Everglades získat status národního parku. V rámci osvětové kampaně se podílel na založení skautského hnutí a univerzitám sponzoroval předplatné ekologických časopisů. Sám byl vášnivým přírodovědcem a amatérským ornitologem.

Goethe také stál v čele Sdružení eugenického bádání (**Eugenics Research Association**) a založil Severokaliifornskou eugenickou společnost (**Eugenics Society of Northern California**). Mocně na něj zapůsobilo Grantovo dílo a sám sepsal desítky brožur na obhajobu eugeniky. Obdivoval Hitlera, jehož chválil za uzákonění povinné sterilizace. V roce 1935 napsal:

„Ať už si diktaturu hnusíme sebevíc, nelze než s uznáním sledovat, jak Německo pomocí sterilizace a podpory porodnosti eugenicky silných získává nad Amerikou výhodu na poli elit budoucnosti.“ 2]

Goethe se také snažil zastavit mexickou imigraci do Spojených států.

Joseph Le Conte

Joseph Le Conte (26.
února 1823 – 6.
července 1901)

Joseph Le Conte byl lékař a geolog. Začal jako učitel na americkém Jihu, záhy ale odešel na západ USA, rozhořčený podmínkami éry poválečné rekonstrukce Jihu: zajíždali se mu „oportunistický guvernér, darební úředníci i černošská legislativa řízená ničemy“. 3] Rychle se stal profesorem na Kalifornské univerzitě v Berkeley, kde byl hlavním motorem paleontologického programu a shromažďování fosilií. Napsal také několik svazků, mj. učebnic geologie. Le Conte stál v čele Americké asociace pro rozvoj vědy (American Association for the Advancement of Science) a Americké geologické společnosti (Geological Society of America).

Le Conte měl blízko k Johnu Muirovi. Společně v roce 1892 založili Sierra Club. O dva roky dříve pomohl Muir v Kongresu prosadit zákon zřizující Yosemiteký národní park. Sierra Club vznikl jako výsledek snah svých zakladatelů ochránit podobným způsobem i pohoří Sierra Nevada.

Sierra Club nedávno přejmenoval Le Conteho chatu kvůli jeho rasovým postojům. V článku „Nový pohled na americký Jih“ totiž mj. napsal, že „... rasový antagonismus není úplně iracionální. Jde o projev instinktu nezbytného pro zachování čistoty krve vyšší rasy.“ O rasovém míšení pak prohlásil, že by „uškodilo vyšší rase“, jež by se ho účastnila a že „výsledky takového míšení jsou bez stínu pochybností nežádoucí“. 4] Le Conte se na rozdíl od ostatních jmenovaných mužů aktivně nezapojil do eugenického hnutí, přestože hovořil o „rasovém zušlechťování“, jež má prováděno se „spartánskou přísností“. 5]

David Starr Jordan

Ichtyolog a eugenik David Starr Jordan napsal přes padesát knih, většinu z nich o rybách a zastával pozici děkana Indické univerzity. Do historie se zapsal ale zejména jako první děkan Stanfordovy univerzity a také díky mnoha po něm pojmenovaným druhům ryb.

Jordan patřil k zakladatelům Sierra Club a rozhodným zastáncům ochrany divočiny. Napsal, že „došlo k odlesnění a zničení miliony akrů, jež byly zbaveny nejlepšího dřeva, zbytek byl spálen spolu s půdou, což na ní zanechalo jizvy, které nezhojí ani čas. Je zcela na místě říci, že ani soukromý vlastník nemá právo zavraždit les nebo spálit půdu...“ A dodal: „Lesy jsou pro ochránce přírody otázkou číslo jedna: chceme-li je zachránit, musíme jednat okamžitě, dokud není pozdě.“ 6] Jordan se také podílel na

David Starr Jordan (19. ledna 1851 – 19. září 1931) zachráně několika druhů před vyhynutím a zasloužil se o schválení zákona na ochranu lachtanů.

Jordan se řadil mezi horlivé zastánce eugeniky a svou sérií pamfletů *The Blood of the Nation* (Krev národa) chtěl mezi lidmi šířit povědomí o eugenickém plození. Podílel se na vzniku Nadace pro zlepšení člověka (**Human Betterment Foundation**), jejíž publikace „Sterilizací za zlepšení člověka“ měla nemalý vliv na Hitlera.

Jordan bývá oslavován pro svůj pacifismus a odpor k imperialismu, ty však přímo vycházely z jeho podpory eugenice a rasového realismu. Moderní podoba války totiž podle něj byla nesmírně dysgenická: nevedla k přežití nejzdatnějších, ale brala z genofondu zdravé a silné mladé muže: „I šašek dokáže zastřelit hrdinu, aniž by mu při tom musel pohlédnout do tváře.“ 7] Ve svém článku „Antiimperialismus“, kde vystupoval proti anexi Filipín, zase poznamenal, že nemá „námitky proti národní expanzi... rozšiřování koloniálního panství jí však rozhodně není – otroci přece nejsou svobodní lidé. Všude, kde uvnitř našich hranic žijí degenerované, závislé nebo cizorodé rasy, nejsou součástí Spojených států, ale sociálním problémem a ohrožením míru i společenského blaha.“ 8]

Ochrana divočiny, eugenika a zachování rasy se nejen že vzájemně nevylučují, jedna druhou podporují. Kampaň Madisona Granta za záchranu bizonů se v jeho očích nelišila od snah zachovat integritu bílé rasy: v obou případech se jedná o vyhynutím ohrožené vznešené formy života. Srovnání je na místě, protože podobně jako dovedl komerční lov na pokraj propasti bizony, ohrožují i naši rasu jisté obchodní zájmy, jež bělošského altruismu zneužívají pro svůj zisk.

Je proto nutné, aby ekologie a eugenika/rasový aktivismus šly ruku v ruce. Oběma jde v první řadě o vytvoření lepšího světa pro budoucí generace. V současném politickém diskurzu jsou environmentalisté a bělošští nacionalisté jediné dvě skupiny, které systematictěji mluví o budoucnosti. Jejich věc je ve skutečnosti společná – jednoduše proto, že běloši jsou nad míru běžnou u ostatních rasových skupin nadání předvídavostí, nezbytnou k zachování přírodních zdrojů a ochraně přírody. Přirozenou spřízněnost ochrany přírody a rasy asi nejlépe vystihují tato slova **Irvinga Fishera** z knihy *National Vitality, Its Waste and Conservation* (Vitalita národa, její zachování a plýtvání):

Problém zachování našich přírodních zdrojů tudíž není sérií nesouvisejících problémů, ale jedním těsně propojeným celkem. Jestliže chceme něco zanechat i pro naše vnuky a vnuky našich vnuků, musí toto ustanovení obsáhnout všechny formy ochránářství – ale v první řadě a především zachování rasy samotné. 9]

Poznámky

1] Miles A. Powell, *Vanishing America: Species Extinction, Racial Peril, and the Origins of Conservation* (Cambridge: Harvard University Press, 2016), s. 104.

2] Garland E. Allen, "'Culling the Herd': Eugenics and the Conservation Movement in the United States, 1900-1940" (2013), s. 39.

3] *The Autobiography of Joseph Le Conte* (New York: D. Appleton & Company, 1903), s. 237-38.

4] Joseph Le Conte, "The South Revisited," *The Overland Monthly*, vol. XIV (červenec-prosinec 1889), s. 28-29.

5] Joseph Le Conte, *Evolution: Its Nature, Its Evidences, and Its Relation to Religious Thought* (New York: D. Appleton & Company, 1898), s. 98.

6] David Starr Jordan, *The Call of the Nation: A Plea for Taking Politics out of Politics* (Boston: American Unitarian Association, 1910), s. 33-34.

7] David Starr Jordan, *The Blood of the Nation: A Study of the Decay of Races through the Survival of the Unfit* (Boston: American Unitarian Association, 1906), s. 70.

8] David Starr Jordan, "Anti-Imperialism," *San Francisco Call*, 29. ledna 1899, s. 21.

9] Irving Fisher, *National Vitality: Its Wastes and Conservation* (Washington, D.C.: U.S. Government Printing Office, 1910), s. 743.

Esej Alexe Grahama **Profiles of Early Conservationists** vyšla na stránkách Counter-Currents Publishing 17. srpna 2018.